

Josua 23–24

”Välj i dag”

Som ung man hade Josua kommit ut ur Egypten och blivit tjänare åt Mose. Han blev vittne till plågorna i Egypten, underverken i öknen och israeliternas knotande och upproppriskhet. Slutligen ledde han Israels här i deras mirakulösa segrar över städer och kungar i Kanaan. Josua 23–24 återger denne store (och nu ålderstigne) ledares sista predikan. Efter att nu ha läst något om Josuas liv och upplevelser, vad tror du var det viktigaste budskapet i hans tal?

Förstå skrifterna

Josua 23

Återstoden av dessa folk
(v 12) – De överlevande i Kanaans land

Gissel för era sidor (v 13) – Sår, som av piskrapp

Josua 24

Floden (v 2–3, 14–15) – Jordanfloden

Jag sände panik framför er
(v 12) – Jag tillät att ryktet om er skrämde andra

Förelade dem lag och rätt
(v 25) – Gav dem lagar som de skulle få genom förbund

Domarboken

Domarboken återger Israels historia från det att Josua dog till dess Samuel utvaldes som profet. Även om Domarboken innehåller berättelser ur israeliternas historia, kommer berättelserna inte nödvändigtvis i kronologisk ordning, och de utgör ingen fullständig redogörelse för israeliternas historia. Domarboken innehåller berättelser om avgudadyrkan och laglöshet som har paralleller i vårt nutida samhälle. En del av berättelserna är besynnerliga och tragiska och innehåller avskrämda detaljer som får oss att undra hur israeliterna kunde vara så ogudaktiga. Men vi ser också Herrens hand när han hjälpte Israel – trots att det till stor del var ett andlig svagt folk under denna tid. Domarboken är ett vittnesbörd om att Herren kan hjälpa oss i vår svaghet, om vi vänder oss till honom.

Vilka var dessa ”domare”?

”Domare” syftar på ledare i Israels stammar som Gud eller folket utvalde till att befria israeliterna från sina fiender. Domarna var mer militära ledare än domare som har hand om rättsliga frågor. Folket gjorde dem till hjältar, även om de rättfärdiga

Studera skrifterna

A Gör en översikt av de råd Josua gav

Gör två tabeller i din anteckningsbok enligt nedanstående och återge vad Josua sade till israeliterna i Josua 23. Under ”Åtgärder” i första tabellen skriver du vad Josua befälde Israel att göra. Under rubriken ”Följder” skriver du sedan de utlovade välsignelserna. I den andra tabellen skriver du under ”Åtgärder” vad Josua sade att Israel *inte* skulle göra, och sedan under ”Följder” vad som skulle hända på grund av deras olydnad.

Åtgärder Josua 23:6–8, 11	→	Följder Josua 23:9–10
Åtgärder Josua 23:12, 16	→	Följder Josua 23:15–16

B Nyckelskriftställe – Josua 24:15

- Skriv upp de olika sätt som Herren enligt Josua 24:1–13 hade välsignat israeliterna på.
- Vad bad Josua dem göra i verserna 14–15 som tack för allt som Herren hade gjort för Israels barn.
- Hur skulle Josuas råd i vers 15 kunna bli till välsignelse för dig i dag?

domarna försökte lära dem att Herren är Israels verkliga ledare (se Dom 8:23; 11:27).

Vem?	Vad gjorde de?
Ehud	Dödade fiendens kung
Debora	En profetissa som inspirerade Israels här
Gideon	Förlitade sig på att Herren skulle leda Israel till seger med en mycket liten här
Jefta	Utvald av folket att leda Israel till seger men gav ett dåraktigt löfte
Simson	Förutordinerad till ett stort verk men förlösade sina gåvor

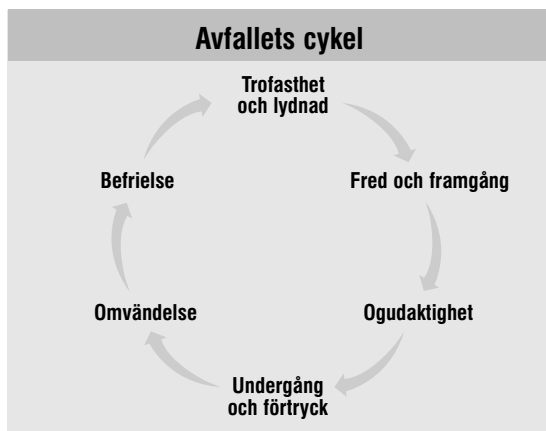
Huvudtema

Efter att Herren hade lett israeliterna in i deras utlovade land med mirakulös kraft, fortsatte de inte att gå framåt i tro och

hängivenhet. De drev inte ut alla kananeerna och började till och med lägga sig till med somliga av kananéernas onda seder. Därför förlorade Israels barn sin sammanhållning och upplöstes i stammar och släkten. Ett kretslopp av avfall och befrielse inträffar gång på gång i Domarboken (se illustration nedan). Detta kretslopp inleddes när folket som Gud hade välsignat glömde honom och lade sig till med seder som han hade förbjudit, exempelvis kananeernas religioner. Den påföljande synden och ogudaktigheten fick konsekvenser. En viktig sådan var att israeliterna gick miste om Herrens beskydd mot sina fiender och hamnade i fångenskap. Till slut, när de uppriktigt hade ödmjukat och omvänt sig, befriade Herren sitt folk och gynnade dem på nytt.

Vad kan vi lära av Domarboken

Varför lät israeliterna detta kretslopp inträffa gång på gång – tolv gånger bara i Domarboken? Enskilda och folkgrupper i vår tid fångas också i detta kretslopp. President Spencer Kimball sade: "Få människor har någonsin med kunskap och med avsikt valt att förkasta Gud och hans välsignelser. I stället lär vi av skrifterna att utövandet av tro alltid tyckts svårare än att lita på det som ligger närmare till hands. På grund härav har den köttliga människan tenderat att överföra sin förtrostan på Gud till materiella ting. Sålunda har människorna i alla tider, när de fallit under Satans makt och förlorat tron, i dess plats satt tilliten till 'köttsliga' och till 'gudar av silver och guld, av koppar, järn, trä och sten, som varken se eller höra eller veta något' (Dan 5:23) – det vill säga avgudar" ("De falska gudar vi dyrkar", *Nordstjärnan*, aug 1977, s 3). Sök efter detta kretslopp när du läser Domarboken.

Domarboken 1

Vem skall strida för oss?

Första versen i Domarboken innehåller de grundläggande frågorna i boken: "Vem bland oss skall först dra upp mot kananeerna och strida mot dem?" Av det vi läser i Domarboken borde svaret vara uppenbart: Herren. Som president

Kimball sade i ovannämnda citat: "Utövandet av tro har alltid tyckts svårare än att lita på det som ligger närmare till hands." Detta tycks sannernligen passa in på folket i Domarboken. Israeliterna avvek från tron och i stället för att lita på att Herren skulle befria dem, litade de på att dödliga människor och härar skulle befria dem.

Domarboken 1 framlägger en annan huvudtanke genom att berätta för oss om de folkgrupper som inte fördrevs ut av Israels stammar. I stället för att fördriva och förgöra dessa folk slöt israeliterna enligt Domarboken fördrag med dem. Uppställningen nedan visar hur detta blev första steget till att överge Gud och övergå till avgudadyrkan.

Olydnad leder till avgudadyrkan

Tillät kananeerna att vara kvar i landet

Fördrag, arbetsplikt och tolerans

Blandäktenskap

Avgudadyrkan

Domarboken 2–3

Ehud befriar Israel

Enligt mönstret i uppställningen här ovan beskriver Domarboken 1 hur israeliterna fördrev kananeerna och sedan slöt fördrag med dem. Domarboken 2–3 beskriver hur Israels barn avföll till avgudadyrkan på grund av blandäktenskap med kananeerna. Avfallens cykel fortsatte och till slut befriades de med hjälp av en domare vid namn Ehud.

Vi läser flera gånger i Domarboken 2–3 att Herrens vrede upptändes mot israeliterna (se Dom 2:14, 20; 3:8). Det låter kanske hårt, men om vi vet något om guden Baal och hans följeslagerska Astarte förstår vi bättre varför Herren var så vred. Baal var fruktbarhetsguden och Astarte fruktbarhetsgudinnan. "Dyrkan" av dessa gudar innefattade överträdelse av kyskhetslagen. Visserligen är all överträdelse av kyskhetslagen allvarlig synd och andligt nedbrytande, men sker den i gudsdyrkans namn är den särskilt förhatlig för vår himmelske Fader.

Domarboken 4–5

Profetissan Debora

Domarboken 4–5 berättar om hur Israel under ledning av en domare och profetissa som hette Debora befriades ur fångenskapen. Hon profeterade om att en kvinna skulle förgöra fiendens ledare. Profetian uppfylldes när en icke-israelitisk kvinna som hette Jael dödade ledaren för fiendens här. Folket fick veta att om de förlitade sig på Herren, skulle han kunna befria dem.

Domarboken 5 innehåller orden till en sång som israeliterna sjöng om denna betydelsefulla händelse. Sång och musik kan vara ett kraftfullt sätt att pris Gud (se också L&F 25:12).

Domarboken 6–8

Gideon

Domarboken 6–8 återger berättelsen om en stor domare som hette Gideon. Han upprestes av Herren för att befria israeliterna efter det att de ännu en gång hade avfallit.

Förstå skrifterna

Domarboken 6

Hand (v 1–2, 9) – Makt

Klappa ut vete (v 11) – Skilja vetekornen från agnarna

Killing (v 19) – Ung get

Efa (v 19) – Cirka 36 liter (torra varor)

Domarboken 6:17 – ”Låt mig få ett tecken”

Herren befäller oss att inte söka efter tecken. I stället uppmanas vi att utöva tro och lydnad innan vi får ett vittnesbörd (se Ether 12:6; L&F 63:7–12). I Gideons fall handlade det inte så mycket om att få ett tecken som att försöka fastställa om ängeln som besökte honom var en sann budbärare. Eftersom han levde vid en tid när det fanns falska religioner och falsk tillbedjan, ville han inte låta sig bedras av en budbärare från fel källa.

Domarboken 7

Den mellersta nattvåken gick in (v 19) – Efter kl 22.00

Domarboken 8

Efterskörd (v 2) – Mindre skörd efter den huvudsakliga skörden

Efod (v 27) – Ett klädesplagg som bars över hals, axlar och bröstsköld

Bihustru (v 31) – En tjänarinna som också var gift med sin husbonde

Studera skrifterna

Gör tre av följande uppgifter (A–E) medan du studerar Domarboken 6–8.

A Det viktigaste först

1. Vad var enligt Domarboken 6:25–32 det första Gideon gjorde när han försökte befria israeliterna från midjaniterna?
2. Varför tror du Herren befälde Gideon att först göra detta?

B Vad tror du?

Varför tror du Herren skar ner storleken på israeliternas här innan de drog ut i strid?

C Avsluta dessa meningar

Avsluta dessa meningar med egna ord genom att använda dig av Domarboken 7.

1. Gideon valde de 300 män som ...
2. En man berättade för Gideon att han hade drömt att ...
3. Männerna i lägret använde sina krukor och horn till att ...

D En kung?

1. Föreställ dig att du fick uppgiften att utse Gideon till kung i Israel. Vad skulle du säga om honom för att övertyga andra att han skulle bli en bra kung?
2. Skriv vad du tror Gideon skulle säga efter att ha blivit föreslagen av dig (se Dom 8:22–23).

E Vad kan vi lära oss?

På vilket sätt är berättelsen om Gideon i Domarboken 6–8 ett exempel på det som står i Lärans och förbundens 1:19?

Domarboken 9–10

Kretsloppet fortsätter

Domarboken 9 handlar om Abimelek, Gideons son, som drog fördel av sin fars popularitet och blev kung över Sikem.

Berättelsen hjälper oss förstå vilka problem som uppstår när man förbigår Herren och enbart lutar på att en människa ska leda och regera över oss.

Domarboken 10 säger att Israel fortsatte att dyrka avgudar. Därför gick de miste om Herrens beskydd och besegrades av sina fiender. Då började de ropa till Herren om hjälp. I det här fallet fick folket en skarp tillrättavisning av Herren när de ropade på hjälp. Han sade till dem att de skulle gå bort och "ropa till" de avgudar som de dyrkade och se om dessa gudar kunde befria dem (se Dom 10:13–14).

Domarboken 11–12

Berättelsen om Jefta

I likhet med de andra ledarna i Domarboken tycktes Jefta föga lovande. Han var son till en sköka och så fort han blev vuxen drevs han bort från sin familj och sitt hem av sin halvbror. Men Herren använde sig av denne man i låg ställning till att befria Israel från sina fiender. Han trodde på Gud och lät avgudarna vara, vilket gjorde att Herren gav honom kraft.

Domarboken 13

Simsons födelse

Har du någon gång frågat dina föräldrar hur det gick till när du föddes? Vad tänkte de när de förberedde sig för att ta emot dig? Vilka förhoppningar hade de om dig när du växte upp? Domarboken 13 berättar om händelserna kring Simsons födelse. Sök medan du läser efter vad Simsons föräldrar tänkte och hoppades vid tiden före och efter hans födelse.

Förstå skrifterna

Domarboken 13

Orent (v 4) – I strid med Moselagen

På hans huvud skall ingen rakkniv komma (v 5) – Han kommer inte att klippa sig

Mycket fruktansvärd (v 6) – Skapar en känsla av ödmjukhet och respekt för besökaren

Nasir (v 7) – Ett särskilt kall under Moselagen (se 4 Mos 6:1–21)

Vad skall vi göra med honom? (v 12) – Enligt vilka regler eller bud bör vi uppfosta barnet?

Vi vill ära dig (v17) – Ge dig äran

Studera skrifterna

A Ett särskilt kall

Beskriv hur följande ord hade något att göra med omständigheterna kring Simsons speciella födelse och kall: ofruktsam, vin eller starka drycker, rakkniv, ängel, brännoffer.

B Skriv ett brev

Föreställ dig att du är Simsons faster eller farbror och att Simson nu är tonåring. Skriv med utgångspunkt från vad du har läst i Domarboken 13 ett brev till Simson för att hjälpa honom inse vilka underbara föräldrar han har.

Domarboken 14–15

Det ena misstaget efter det andra

Även om Simson föddes med stora löften och välsignelser, får vi i Domarboken 14–15 veta att han missbrukade dessa gudagivna gåvor. De välsignelser som Simson lovades liknar dem vi lovas i vår patriarkaliska välsignelse. Löftena och välsignelserna går i uppfyllelse endast när vi lever värdiga dem (se L&F 130:20–21). Medan du läser, tänk då på vad Simsons handlingar lär oss om hans inriktning i livet.

Förstå skrifterna

Domarboken 14:6, 19; 15:14 – "Då föll Herrens Ande över honom"

När vi läser att "Herrens Ande" föll över Simson betyder det att han vid ett tillfälle levde värdig att ha Anden med sig, vilken han förlorade när han blev stolt och ohörsam.

Studera skrifterna

A Vad är problemet?

- Gör en uppställning enligt följande i din anteckningsbok och fyll i den med de uppgifter du får från angivna skriftställe hänvisningar:

Hänvisningar	Det Simson gjorde	Varför
Domarboken 14:5–6		
Domarboken 14:19		
Domarboken 15:1–5		
Domarboken 15:6–8		

- Skriv något om vad du tror Simsons största svaghet var (se Dom 14–15).

Domarboken 16

Simson och Delila

Efter att ha läst Domarboken 13–15, vad tror du Simson kunde ha lärt sig av dessa erfarenheter? När du läser Domarboken 16, se då om han verkligen lärde sig något av dem.

Studera skrifterna

A Tillämpa nutida profeters och apostlars råd

Hur kunde Simson ha haft nytta av följande råd? Skriv ner ditt svar i anteckningsboken. President N Eldon Tanner i första presidentskapet sade: "Jag skulle vilja uppmana er ännu en gång att minnas dessa två ord: håll förbunden. Och jag tror att jag utan risk kan säga till er att om ni och er familj håller dessa förbund, kommer ni att bli lyckliga, kommer ni att ha framgång, kommer ni att respekteras, kommer ni att ha en god familj som ni kan ta med er tillbaka till vår himmelske

Faders närhet. Allt ni måste göra är att minnas två ord: håll förbunden, uppfyll de förpliktelser ni har ålagt er, de löften ni har gett. Håll förbunden" (Conference Report, okt 1966, s 99).

B Inte vidare hörsam

Läs 4 Mosebok 6:1–9 och skriv ner kraven för att bli en nasir. Bredvid varje krav skriver du en hänvisning till ett skriftställe ur Domarboken 14–16 som visar ett tillfälle när Simson inte uppfyllde kravet. Förklara sedan kortfattat vad han gjorde.

Domarboken 17–21

Israel får plikta för olydnad

Domarboken 17–21 kan sammanfattas med ett uttalande i Domarboken 17:6 som sedan upprepas i Domarboken 21:25, i den sista versen i Domarboken: "På den tiden fanns ingen kung i Israel. Var och en gjorde vad han själv ansåg vara rätt." Författaren visade oss till synes sanningen i dessa verser genom det han skrev i Domarboken 17–21. Dessa kapitel beskriver några av de värsta tiderna i Israels historia och gör det kanske lättare för oss att förstå varför Israel trodde att de behövde en kung (vilket de gör i början av 1 Samuelsboken). Olyckligtvis insåg inte Israel att de kunde ha gjort Herren till sin kung och att han skulle ha gett dem frid och möjlighet att lösa de problem de stod inför. I det här fallet måste vi lära av Israels misstag i stället för av deras framgångar.

Rut

Händelserna i denna korta och viktiga bok ägde rum samtidigt med händelserna i Domarboken. I motsats till Domarboken är den hoppningvande, fylld av tro och slutar lyckligt.

En omvänds tro

Det är särskilt intressant att märka att Rut inte var någon israelit till födseln utan moabitiska. Rut gifte sig med en israelit av Juda stam som vistades i Moab under en tid av hungersnöd. Av Ruts bok kan vi lära oss om tron hos någon som hade omvänt sig till det sanna evangeliet. Vi lär oss också att Herrens kärlek och barmhärtighet även gäller dem som har vuxit upp utom förbundet.

Ädla avkomlingar

Det kan vara intressant för dig att veta att David, som var kung i Israel, och Herren Jesus Kristus är avkomlingar till Rut. Sök medan du läser efter vad Rut gjorde som visar att hon var värdig att få Frälsaren till efterkommande.

Rut 1

"Dit du går vill också jag gå"

Vad är det största offer du någonsin har gjort på grund av dina förpliktelser mot det sanna evangeliet? När du läser första kapitlet i Ruts bok, tänk då på vad hon försakade.

Förstå skrifterna

Rut 1

I rörelse (v 19) – Man talade med varandra